

ANSØGNING

Dato: 17. december 2020

Projekt navn: Vådområde Gørup Enge
Udarbejdet af: Kasper A. Rasmussen, Marie B. Mouridsen.

Kvalitetssikring: Esben A. Kristensen
Modtager: Viborg Kommune
Teknik & Miljø
Prinsens Allé 5
8800 Viborg

Side: 1 af 7

Ansøgning om etablering af vådområde ved Gørup Enge

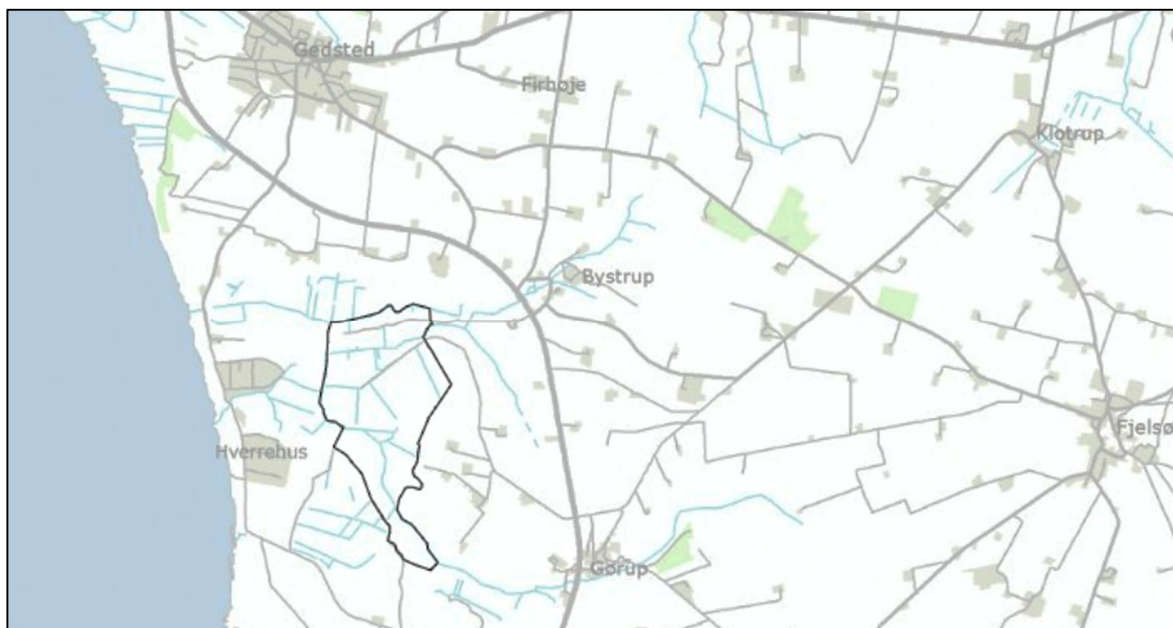
Hermed ansøges om tilladelse efter vandløbsloven LBK nr 1217 af 25/11/2019 samt tilhørende bekendtgørelser og naturbeskyttelsesloven LBK nr 240 af 13/03/2019 med tilhørende bekendtgørelser til etablering af 111 ha stort vådområde syd for byen Gedsted i Viborg Kommune.

Hvis Viborg Kommune vurderer at projektet har behov for tilladelse efter anden lovgivning, herunder planloven, ansøges også om tilladelse efter disse.

De projekterede tiltag er beskrevet i den vedlagte detailprojektering inkl. bilag (hhv. bilag 1 og 2). Der findes en bilagsoversigt sidst i nærværende dokument. I bilagene findes bl.a. konsekvenskort for afvandingstilstanden i området, samt længdeprofiler med de påvirkede vandløb. For en beskrivelse af de nuværende forhold henvises til Orbicons forundersøgelse samt supplerende notat (bilag 3). Disse er ligeledes vedlagt nærværende skrivelse.

Området, hvor indgrebene skal foregå, er beliggende ca. 2 km vest for landsbyen Gørup og med tilsvarende afstand til Limfjorden.

EnviDan

Figur 1: Oversigt over projektområdet, der på kortet er angivet med sort.

1. Formål

Projektet, der har sit ophæng i Statens vandområdeplan (2015-2021), har til formål at forbedre vandmiljøet i Limfjorden ved en reduktion af kvælstofudledningen til fjorden.

Projektet forventes at opfylde dette formål ved en kvælstoffjernelse på 8.923 kg om året - svarende til 80 kg N/ha.

2. Projektbeskrivelse

Overordnet set medfører projektet at det øvre grundvandsspejl i området hæves. Dette gøres ved at genslynge Gørup Bæk samt Gedsted-Gørup Bæk, så vandløbene bliver mere terrænnære. Derudover afbrydes de interne dræn og grøfter. Slutteligt bringes grøfter og dræn til terræn med henblik på overrisling.

Overordnet set består entreprisen af flg. anlægselementer:

- Genslyngning af Gørup-Gedsted Bæk
- Genslyngning af Gørup Bæk
- Midlertidig omlægning af vandløb
- Sløjfning af intern dræning/delvis tildækning af grøfter
- Terrænreguleringer
- Etablering af afværgedræn langs elektrodekabel
- Etablering af afværgegrøft langs den sydlige projektgrænse
- Etablering af mini-ådal til overrisling med drænvand
- Omlægning af dræn så de føres til overrisling
- Sikring af adgangsvej i projektområdet
- Etablering af midlertidigt sandfang
- Etablering af rørbroer
- Nedtagning af hegn

I bilag 1 præsenteres samtlige anlægstiltag på et oversigtskort.

For en samlet beskrivelse af projektet henvises til det vedlagte detailprojekt.

3. Vandløbsforhold

Der ansøges om tilladelse efter vandløbslovens samt tilhørende bekendtgørelser om realisering af projektet, herunder restaurering af Gørup Bæk og Gedsted-Gørup Bæk.

Restaureringerne består af følgende:

Der etableres et nyt forløb af **Gørup Bæk** med en længde på ca. 1.200 m. Her slynges vandløbet og faldet laves mere jævnt. Fremadrettet får vandløbet således et mere naturligt og terrænnært forløb, hvor der er større interaktion mellem "vand og land". Derudover etableres en række stryg og høller. En del af strygene opbygges af grusmateriale, der kan anvendes som gydesubstrat af ørred, bæklampret m.m.

Tabel 1: Dimensioner for den fremtidige Gørup Bæk.

Stationering projekt	Afstand [m]	Bundkote [m DVR90]	Bundbredde [m]	Fald til næste station [promille]	Brinkanlæg	Bemærkning
2155		3,88		ca. 5		Eksisterende profil
2170	0	3,80	1,5	10,0	1:3	Start nyt forløb
2220	50	3,30	1,5	5,0	1:3	Stryg start (ca. 5 promille)
2320	150	2,80	0,5	0,5	1:2	Stryg slut
2700	530	2,60	0,5	0,8	1:2	
2900	730	2,45	0,5	0,8	1:2	
3170	1000	2,25	1,25	5,0	1:3	Stryg start (ca. 5 promille)
3200	1030	2,10	1,5	5,0	1:3	
3300	1130	1,60	1,5	5,0	1:3	
3370	1200	1,25				Nyt forløb slut

Der etableres et nyt forløb af **Gedsted-Gørup Bæk** på ca. 903 m. Her slynges vandløbet og faldet laves mere jævnt. Fremadrettet får vandløbet således et mere varieret og terrænnært forløb, hvor der er større interaktion mellem "vand og land".

Tabel 2: Dimensioner for den fremtidige Gørup Bæk.

Stationering projekt	Bundkote [m DVR90]	Bundbredde [m]	Fald [promille]	Brinkanlæg	Bemærkning
1112	3,50		8,9		Eksisterende profil
1140	3,25	0,5	1,3	1:1,5	Start nyt forløb
1300	3,05	0,5	2,8	1:1,5	
1500	2,50	0,5	1,3	1:1,5	
1650	2,30	0,5	0,9	1:1,5	
1875	2,10	0,75	5,0	1:3	Stryg start (ca. 5 promille)
2015	1,40				Nyt forløb slut

Udover restaureringen af de to vandløbsstrækninger, er der en række øvrige indgreb der ansøges om tilladelse til, herunder:

- Krydningstilladelser til spang og broer
- Nedlæggelse af grøfter
- Nedlæggelse af brønde
- Etablering af sandfang
- Etablering af afværgedræn

For en yderligere beskrivelse af tiltagene, samt øvrige indgreb, henvises til det vedlagte Bilag 1 samt Detailprojekts afsnit 1.

4. Naturforhold

Projektarealet ligger ikke i et Natura2000-område. Nærmeste område er Habitatområde H30, Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, Skravad Bæk, som ligger ca. 750 m vest for projektgrænsen.

Der er en række arealer indefor projektområdet, der er beskyttet mod tilstandsændringer efter naturbeskyttelseslovens §3.

Der ansøges om tilladelse til at realiserer projektet i sin fulde form, beskrevet i det vedlagte detailprojekt.

Det er ansøgers samlede vurdering, at projektets realisering vil have en gunstig påvirkning på både §3 arealer og det nærliggende habitatområde. Forbedringen vil skabes dels via genskabelse af naturlig hydrologi, men også som en følge af driftsophør og mindre udledning af næringsstoffer.

4.1 Naturbeskyttelsesloven

Indenfor projektområdet ligger 12 engarealer samt 6 mindre mosestykker og 3 småsøer, der alle er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3. Arealernes indbyrdes placering samt naturområdernes navngivningnavngivning fremgår af Figur 3.

svreisen. fot oritofoto. hentet d. 25-1-2018.

Signaturforklaring

Beskyttede naturtyper

- Eng
- Mose
- Sø
- Projektområde

Bilag

Projekt: Gerup Enge Vådområde
 Klient: Viborg Kommune
 Projektnr.: 1186921
 Udarbejdet af: MBB
 Dato: 10. december 2020
 Godkendt af: KAR

EnviDan A/S - Vejlsøvej 23 - 8600 Silkeborg - Tlf. 86806344
 Fax 86806345 - CVR nr. 18334305 - www.envidan.dk

Figur 2: Moser og enge indenfor projektområdet omfattet af naturbeskyttelseslovens §3.

Arealernes størrelse fremgår af Tabel 2.

Tabel 3 Oversigt over beskyttede arealer og deres størrelse.

Navn	Naturtype	Areal (ha)
M1	Mose	0,17
M2	Mose	0,27
M3	Mose	0,27
M4	Mose	0,08
M5	Mose	0,21
M6	Mose	0,03
E1	Eng	0,65
E2	Eng	8,14
E3	Eng	1,27

E4	Eng	2,07
E5	Eng	0,00
E6	Eng	26,42
E7	Eng	0,02
E8	Eng	9,00
E9	Eng	0,02
E10	Eng	0,07
E11	Eng	4,05
E12	Eng	0,01
S1	Sø	0,12
S2	Sø	0,02
S3	Sø	0,03

4.1.1 Enge

Med undtagelse af engarealer mod nordøst (E10 og E11), så resulterer projektet i at de beskyttede områder vil blive mere våde efter projektets realisering, da afvandingsdybden vil reduceres mellem 25-50 cm.

Derudover vil E8 og E2 blive påvirket da Gørup Bæk slynges let i kanten af disse områder.

Andelen af tidsvis våde områder og sjapvandsområder øges indenfor hele projektområdet, hvilket forventes at understøtte områdets diversitet og struktur i positiv retning. Dette gør sig gældende for langt størstedelen af arealerne indenfor projektområdet, også dem der på nuværende tidspunkt ikke er omfattet af naturbeskyttelsesloven.

Vandet der oversvømmer/-risler arealerne er en blanding af vandløbsvand, drænvand og trykvand fra skrænterne. Det vil således også sige, at der vil være engpartier, der tilføres mere næringsrigt vand, end det er tilfældet under de nuværende forhold, og dermed kan disse partier blive påvirket i negativ retning. I det store perspektiv vurderes dette dog som en lille del af de samlede beskyttede enge i projektområdet.

4.1.2 Moser

For moseområde M2 bliver det markant mere vådt ved projektets realisering, da afvandingsdybden vil reduceres med ca. 50 cm, og går fra afvandingsklassen "fugtig eng" til "vandmættet eng". Denne vådgøring vurderes som en fordel for arealet, da det vil reducere tilgrønningshastigheden, og derved nedsætte behovet for naturpleje.

De øvrige mosearealer er lokaliseret i den nordlige del af projektområdet, og arealerne forventes ikke at blive hydraulisk påvirket af projektet. Generelt forventes tilstanden af mosearealerne i projektområdet at blive forbedret ved projektets realisering. Udover de hydrologiske forbedringer og den reducerede tilgrønning vil et ophør af dyrkningen også medføre ophør med gødskning, tilskuds-fodring og brug af pesticider.

4.1.3 Åbeskyttelseslinje

Langs Gørup Bæk og Gedsted-Gørup Bæk ligger en 150 meter bred åbeskyttelseslinje (150 m), hvor blandt andet de nye vandløbsforløb etableres. Der etableres ikke tiltag der forhindre udsigten til og fra vandløbet, hvorfor dispensation muligvis ikke er nødvendigt, da dette håndteres efter vandløbsloven.

4.2 Natura2000

Habitatområde H30, Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, Skravad Bæk, vil ikke blive påvirket negativt som følge af projektet. Tvært imod forventes projektet at have en positiv effekt, da det nedbringe kvælstoftilførelsen til fjorden og dermed eutrofieringen.

BILAGSLISTE

1. Detailprojekt, EnviDan
2. Bilag til detailprojekt, EnviDan
3. Tekniske forundersøgelser samt supplerende notat, Orbicon